

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Hørings svar - forslag til endring i barneloven, tilsyn under samvær

Vi viser til brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 20.06.2012 med høring om endring i barneloven.

Høringen har blitt fordelt direkte til Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) som uttaler seg på vegne av NTNU. Fakultetet har fått innspill fra Psykologisk institutt, og høringsuttalelsen er basert på disse innspillene.

Vi har følgende kommentarer til høringsutkastet:

Dette er et grundig gjennomarbeidet høringsnotat. Det kommer klart og tydelig fram i dokumentet at det er barnets rettigheter og behov som skal stå i fokus, med dette understrekes et tydelig barneperspektiv. En rekke utfordringer blir også belyst, og det er positivt at relevant kasuistikk trekkes fram for å belyse kompleksiteten.

Barns behov er grundig dokumentert gjennom foreliggende forskning på feltet, og viser hvilken betydning forskning kan ha for å få dokumentert situasjon og behov hos barn i sårbare situasjoner. I tillegg påpeker notatet områder hvor nye forskningsprosjekter bør utvikles, hvor det bør være et større fokus på barnets egen opplevelse av tilsynsordningen og hvordan dette påvirker barn over tid. Longitudinelle prosjekt bør derfor utvikles for å ivareta dette. Med dette understreker rapporten også betydningen av å ha et utviklingspsykologisk perspektiv. Barn er hele tiden i utvikling, noe som gjør at behovene for støtte og ivaretagelse også vil endres over tid.

Høringsnotatet påpeker betydningen av at barn får mulighet til å ha innflytelse og bestemmelsesrett. Dette innebærer bl.a at man bør tilstrebe å skape en god allianse og dialog med barna, og prøve å gi dem en opplevelse av innflytelse på eget liv. Dette påpekes til en viss grad på s. 40 nest siste avsnitt. Det er også positivt at det fokuseres på at barn kan ha ulike behov, også i samme søskenflokk, og at en samværsordning tilpasset det enkelte barn blir viktig.

Betydningen av kontinuitet i oppfølgingen understrekes. Det vil være viktig å ikke «slippe» saken selv om et tiltak ser ut til å fungere der og da. Dette er et poeng nettopp med tanke på at barns behov endrer seg, og et viktig spørsmål blir hvorvidt samværet til enhver tid greier å ivareta barnets eventuelle nye behov utfra modning og vekst, eller sårbarhet, som for eksempel puberteten kan gi. Tiltak bør derfor evalueres. Kontinuitet og videre oppfølging blir svært viktig i denne sammenheng.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no	Bygg 1, nivå 4, NTNU Dragvoll	+47 73 59 19 00	Ida Marie Bruun Jacobsen
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 19 01	Tlf: +47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Det bør være en konkret plan som følger barnet. Det påpekes at «beskyttet tilsyn» er aktuelt i familier der det er problematikk knyttet til vold, rus, psykiatri (inkludert personlighetsavvik), men også i saker med høyt konfliktnivå. Når det gjelder rusproblematikk foreligger det i dag kunnskap om at risiko for tilbakefall er stor, og ettervern innenfor rusproblematikken har ikke vært optimal. Med tanke på risiko for tilbakefall hos omsorgspersonen, blir stabile tiltak rundt barnet med god kontinuitet over tid avgjørende. Samarbeid med den aktuelle instans som omsorgsperson er tilknyttet vil være viktig. Klinisk erfaring gir indikasjoner på at barn av foreldre med psykisk sykdom eller rus ofte ikke har fått informasjon om foreldrenes sykdom. En god og tilpasset informasjon til barnet, vil kunne bidra til at barna kan oppleve en større trygghet. En tydelig understreking av betydningen av et slikt samarbeid mellom for eksempel barnevernet og voksenpsykiatrien savnes i høringsnotatet.

Det er positivt at de to nevnte formene for tilsyn - «beskyttende tilsyn» og «støttet tilsyn» - nedfelles i loven. Dette vil gi domstolen mer konkret grunnlag for lovanvendelsen i slike saker, som vil kunne bidra til større trygghet for barnet. Barnets stemme skal høres, men det kan også være store utfordringer knyttet til dette på grunn av barns behov for å beskytte og være lojale mot sine omsorgspersoner. Barn som utsettes for vold er ofte «flinke» til å skjule. Samtale med barn i slike situasjoner vil kreve økt kompetanse hos fagfolk, slik at barna tør å åpne seg og formidle sine synspunkter. Dette innebærer både tålmodighet hos den voksne og evne til å skape trygghet. Det er derfor positivt at komiteen anbefaler at det utarbeides retningslinjer for hvordan betydningsfulle prinsipper skal anvendes i praksis, og at alle som deltar i prosessen rundt barnet skal læres opp til å finne ut hva som er best for barnet eller barna. Dette innebærer behov for kunnskap om barns utvikling og behov, hva som kjennetegner barn som er i risikogrupper og som utsettes for eksempel for vold/overgrep og/eller annen omsorgssvikt. Det bør sikres at fagpersoner får mulighet til å utvikle sin kompetanse slik at de kan møte og forstå barnet på en god måte.

Det er også positivt at departementet foreslår en klargjøring i barneloven §43.....at domstolen kan sette vilkår om krav til foreldrene mht aktivitet og tiltak for å styrke foreldrefunksjoner og foreldresamarbeid, samt følge behandlingstiltak der dette er nødvendig.

Avslutningsvis er det viktig at departementet gjengir anbefalinger som kan være nyttige sjekklister i barnefordelingsaker hvor det fremsettes påstander om vold eller det foreligger dokumentert/bevist vold. (s. 49)

Med hilsen

Jan Morten Dyrstad
dekanus
(sign.)

Åse Berg
seksjonssjef
(sign.)

I samsvar med fullmakt er dette dokumentet godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur